

Tisková zpráva

25. ledna 2012

Úřad pro ochranu osobních údajů pořádá svou letošní první tiskovou konferenci u příležitosti Dne ochrany osobních údajů, který připadá na 28. 1. V ten den byla v roce 1981 slavnostně otevřena k podpisu Úmluva 108 o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat - první ucelený evropský dokument zaměřený na ochranu osobních údajů. U této příležitosti Úřad již po šesté vyhlašuje soutěž pro děti a mládež „*Moje soukromí! Nekoukat, nešťourat*“. V letošním roce se obrací pozornost mladé generace na problém umístování informací na internetu a ztrátu kontroly nad nimi. Co si o tom myslí mladá generace? Úřad v soutěži nabízí dva nedokončené příběhy, které mohou být rozvedeny jako povídka, úvaha, scénář, videonahrávka či třeba comics. Na soutěži se partnersky podílejí Český rozhlas Praha a Svaz knihovníků a informačních pracovníků (SKIP). Prostřednictvím rozhlasového vysílání a dětských oddělení veřejných knihoven budou dětem zprostředkovány informace o soutěži a její témata. Nejlepší příspěvky, které na konci dubna vybere odborná porota, budou oceněny v průběhu MFF pro děti a mládež ve Zlíně, který už tradičně soutěž podporuje mj. také tím, že poskytuje vítězům jednotlivých kategorií soutěže dvoudenní akreditaci na festivalu. Detailní zadání soutěže je přílohou této tiskové zprávy.

V prosinci loňského roku vydal Úřad již 60. částku svého Věstníku a Informační bulletin tematicky zaměřený na využívání kamerových systémů nejen z právního pohledu na ochranu osobních údajů a soukromí, ale také z pohledu psychologů, sociologů a pedagogických pracovníků. Apelu na potřebu legislativy, která by využívání stále finančně dostupnějšího sledovacího prostředku speciálně upravila, se v širokém rozsahu věnovala média v nedávných dnech.

Informace o aktuální agendě:

Od ledna 2012 mohou cestující MHD v Praze a držitelé opencard využívat nové personifikované karty bez trvalého zpracování osobních údajů, jak Úřad na základě svého kontrolního šetření požadoval již od roku 2010. Karta je nyní dle sdělení Magistrátu hl. města Prahy vydávána žadatelům přímo na výdejních místech opencard za stejných podmínek jako až dosud expresně vydávané karty a slouží výhradně jako cestovní doklad pro MHD v Praze.

Úřad provedl šetření na základě dvou stížností lékařů na neoprávněné zpracovávání osobních údajů prostřednictvím domény www.znamylekar.cz. Úřad konstatoval, že dochází touto cestou ke zpracování osobních údajů v rozporu se zákonem o ochraně osobních údajů - konkrétně bez souhlasu subjektů údajů. Správce údajů se tak dopouští správního deliktu, za který hrozí pokuta do výše 5 milionů Kč. Společnost, která je pro uvedenou doménu poskytovatelem webhostingu, Úřad upozornil, že dle zákona o některých službách informační společnosti za ukládání obsahu informací poskytovaných uživatelem nese odpovědnost. Společnost poskytující webhosting potvrdila Úřadu 27. prosince 2011 odstranění informací, které jsou v rozporu se zákonem. Úřad sděluje, že v případě stížností subjektů údajů na podobné neoprávněné zpracování osobních údajů na internetu bude vždy postupovat výše uvedeným způsobem. Detailní informace o této kauze je zvláštní přílohou této tiskové zprávy a bude trvale dostupná na webových stránkách Úřadu.

Požizování a následně zpřístupňování videozáznamu z jednání zastupitelstva obce je v současnosti velice živé a ostře sledované téma jak občanskou, tak i novinářskou veřejností. Úřad se ve své kontrolní činnosti týkající se uvedené problematiky opírá o platnou legislativu s plným vědomím toho, že existuje silná poptávka po videopřenosch z jednání nejvyššího orgánu obce a plně chápe oprávněnost volání po transparentnosti jeho jednání v případech, kdy obec rozhoduje o nakládání s veřejnými prostředky, schvaluje například územní plán nebo rozhoduje o významných otázkách dotýkajících se více obyvatel obce. Jinak je to ale v případě, kdy orgán obce rozhoduje o individuální žádosti občana týkající se jeho rodinných nebo majetkových poměrů. Zájem společnosti sice není v právním státě prostředkem anulujícím platnost zákonů, ale z aktuálního dění je zřejmé, že společenská poptávka si žádá novelizaci příslušných právních norem upravujících jednání orgánů obcí s možností požadovat z nich záznamy tak, aby tato činnost prováděná v zájmu dobré informovanosti občanů byla v souladu se zákonem. Zdůvodnění aplikace nyní platných právních ustanovení Úřadem je obsaženo v samostatné příloze tiskové zprávy jednak v zájmu transparentní informace poskytované veřejnosti, jednak jako vyvrácení publikovaných insinuací o zlovolném postupu Úřadu proti zájmům legálních požadavků společnosti.

Dnem 1. ledna 2012 nabyl účinnosti zákon č. 468/2011 Sb., kterým se současně mění tři zákony týkající se jak oblasti elektronických komunikací, tak ochrany osobních údajů a dále některých služeb

informační společnosti. V **zákonu o elektronických komunikacích** se v souladu s právem EU definuje nový nástroj ochrany osobních údajů a soukromí. Poskytovatelům služeb v elektronických komunikacích se výslovně stanoví povinnost řešit případy **porušení ochrany osobních údajů** (tzv. **data breaches**), včetně povinnosti takové porušení oznámit Úřadu. Ve zvlášť závažných případech musejí být přímo vyrozuměni ohrožení účastníci, aby mohli učinit vlastní nezbytná opatření. Aby porušení ochrany osobních údajů bylo řešeno efektivně a vůči dotčeným osobám korektně, Úřad v těchto dnech stanovuje formát a podmínky oznámení porušení ochrany a svého druhu „návod“ pro chování v uvedených situacích zveřejní. Novela zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti obsahuje změny, které se týkají oblasti zasílání obchodních sdělení, především jde o změnu definice obchodního sdělení, o možnost v rámci kontroly postupovat primárně podle zákona o ochraně osobních údajů, dále o možnost postihu fyzických osob (tedy nepodnikatelů), o úpravu sankčních ustanovení, a o možnost poskytovatele služeb informační společnosti bránit prostřednictvím soudního sporu oprávněné zájmy své a svých zákazníků. *Právnícké osobě, která hromadně nebo opakovaně šíří elektronickými prostředky obchodní sdělení, je na základě přijaté novely možné uložit pokutu do výše 10 000 000 Kč. Detailní informaci o aplikaci zákona spadající do jeho kompetence zveřejní Úřad na svých webových stránkách v rubrice NOS.*

V roce 2011 byly Úřadem provedeny dvě kontroly dodržování ustanovení trestního řádu tzv. *náhubkový zákon*, respektive dodržování povinností správce osobních údajů stanovených zákonem č. 101/2000 Sb., v souvislosti s poskytováním informací veřejnosti a sdělovacím prostředkům o průběhu šetření fyzické osoby. *Dle ustanovení zákona o ochraně osobních údajů se dopustí správního deliktu každý, kdo poruší zákaz zveřejnění osobních údajů stanovený jiným právním předpisem, a spáchá tak tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.* V obou uvedených případech šlo o stížnosti na postup Policie ČR. V průběhu kontrol však nebylo prokázáno, že by Policie ČR poskytla informace, jež by vedly k identifikaci stěžovatelů. V prvním případě zveřejněním informací v internetovém periodiku byl spáchán správní delikt. V druhém případě spáchal správní delikt vydavatel známého časopisu prostřednictvím článku, zveřejněném v roce 2010 (v článku bylo uvedeno jméno a příjmení poškozené nezletilé). Případ dosud není soudně uzavřen. V současné době provádí Úřad další podobné kontroly, v nichž jsou šetřena práva občanů, a apeluje na sdělovací prostředky, aby důsledně dodržovaly uvedená ustanovení tak, aby nedocházelo k poškozování práv občanů na ochranu osobnosti. Nedodržováním uvedených ustanovení může dojít k takovým zásahům do soukromí osob, které mohou ovlivnit jak soukromý, tak profesní život lidí na dlouhou dobu, ne-li na celý zbytek života.

Kontrolou v nemocnici Na Homolce bylo zjištěno, že nemocnice neporušila povinnosti správce osobních údajů při zpracování osobních údajů v souvislosti s identifikací pacientů prostřednictvím pasivních identifikačních náramků (náramků s čárovým kódem), ani v souvislosti se zveřejněním osobních a citlivých údajů pacienta na internetu (zveřejnění na základě souhlasu).

Správní řízení s Ministerstvem spravedlnosti ve věci zveřejnění údajů o členství soudců a státních zástupců v KSČ před rokem 1989 bylo uzavřeno uložením pokuty ve výši 100 000 Kč, která byla uhrazena.

Probíhající kontrola sčítání lidu domu a bytů je v závěrečné fázi.

V souhrnu lze říci, že od srpna do konce roku 2011 vyřídil Úřad 725 dotazů a 410 stížností. Ke kontrole bylo předáno 74 případů a odloženo jako nedůvodných či Úřadu nepřislušejících 292 podání. Ve správním řízení se Úřad zabýval 44 případy a v řízení o správním deliktu vydal 42 rozhodnutí; ze 4 příkazů s uložením sankce za přestupek 2 nabyly právní moci.

Z nových úkolů:

- Úřad se bude na základě jednání kulatého stolu, který navazuje na tuto tiskovou konferenci, zabývat oprávněností a zákonností zveřejňování osobních údajů v médiích.
- K vydání je připravovaná výroční zpráva za rok 2011, která bude zveřejněna do konce února a prezentována na tiskové konferenci.
- Úřad buduje v souvislosti s novou kompetencí plynoucí ze zavedení elektronické státní správy speciální pracoviště v rámci přípravy registru ORG.
- Úřad pracuje na inovaci webových stránek, aby vyhověly i novým dostupným technologickým zlepšením a umožňovaly snadnější vyhledávání; dojde i k novelizaci obsahu v těch případech,

kde se jeví jako věcně potřebné. Možnost vyjádřit své požadavky k webovým stránkám dostala veřejnost prostřednictvím diskusního fóra, provozovaného na stránkách Úřadu.

- Ve dnech 5. až 7. února 2012 navštíví Úřad a vybraná pracoviště zahraniční experti, aby se seznámili s činnostmi prováděnými Úřadem, MV, MZV a Policií ČR, související se schengenskou agendou. Výsledky hodnocení budou shrnuty v hodnotící zprávě expertní skupiny. Jde o kontrolu, která probíhá periodicky ve všech státech schengenského prostoru.
- Z mezinárodních projektů pokračují spolupráce na podporu úřadu v Albánii (zde působí dlouhodobě jeden zaměstnanec Úřadu) a pomoci rozvoji úřadu v Makedonii, kam ke krátkodobým konzultacím vyjíždějí zaměstnanci Úřadu.

PhDr. Hana Štěpánková

vedoucí samostatného oddělení tiskového,

tisková mluvčí